

TEISĖJŲ GARBĖS TEISMO 2019 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 120 straipsnio 12 punktu, teikiame Teisėjų tarybai Teisėjų garbės teismo 2019 metų veiklos ataskaitą. Atsižvelgiant į tai, kad ankstesnių metų Teisėjų garbės teismo ataskaita Teisėjų tarybai buvo pateikta 2019 m. kovo 18 d. (pristatyta 2019 m. kovo 29 d. Teisėjų tarybos posėdyje), yra teikiama ataskaita už laikotarpį nuo 2019 m. kovo 19 d. iki 2020 m. vasario 18 d.

Ataskaitinis laikotarpis Teisėjų garbės teismui buvo išskirtinis, lyginant su ankstesniais laikotarpiais. Pirmiausiai – dėl nemažų permainų, per 2019 m. įvykusių šios teismų savivaldos institucijos sudėtyje:

- 2019 m. vasario mėn. iš Teisėjų garbės teismo nario ir pirmininko pareigų atsistatydinus Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjai Audronei Kartanienei, 2019 m. balandžio 26 d. Teisėjų tarybos posėdyje buvo išrinktas naujas Teisėjų garbės teismo narys – Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjas Virgilijus Grabinskas. To paties Teisėjų tarybos posėdžio metu teisėjas Virgilijus Grabinskas buvo išrinktas ir Teisėjų garbės teismo pirmininku.

- 2019 m. liepos mėn. Teisėjų garbės teismo narys Šiaulių apygardos teismo teisėjas Gražvydas Poškus buvo paskirtas Šiaulių apygardos teismo pirmininku ir pagal Teismų įstatymą prarado teisinę galimybę būti Teisėjų garbės teismo nariu. Dėl šios priežasties teisėjas Gražvydas Poškus atsistatydino iš Teisėjų garbės teismo narių.

- 2019 m. rugsėjo mėn. Teisėjų garbės teismas sumažėjo dar vienu nariu – Teisėjų garbės teismo narė Lietuvos apeliacinio teismo teisėja Laima Garnelienė buvo atleista iš teisėjo pareigų, pasibaigus įgaliojimų laikui.

Atsižvelgiant į aukščiau nurodytas aplinkybes, 2019 m. rugsėjo 27 d. Teisėjų tarybos posėdyje įvyko dviejų naujų, Teisėjų tarybos renkamų, Teisėjų garbės teismo narių rinkimai. Naujais Teisėjų garbės teismo nariais tapo Vilniaus apygardos teismo teisėjas Andrius Ignotas ir Kauno apygardos teismo teisėja Diana Labokaitė.

Šiuo metu Teisėjų garbės teismą sudaro šeši teisėjai: Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjas Virgilijus Grabinskas (Teisėjų garbės teismo pirmininkas), Lietuvos apeliacinio teismo teisėja Regina Pocienė, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjas Dainius Raižys, Vilniaus apygardos administracinio teismo teisėja Jolanta Vėgelienė, Vilniaus apygardos teismo teisėjas Andrius Ignotas ir Kauno apygardos teismo teisėja Diana Labokaitė ir keturi visuomenės atstovai: Vytauto Didžiojo universiteto mokslo prorektorė, Teisės fakulteto Privatinės teisės katedros profesorė Julija Kiršienė, Mykolo Romerio universiteto Viešojo saugumo fakulteto Teisės katedros vedėja profesorė Birutė Pranevičienė, Mykolo Romerio universiteto profesorius (emeritas), buvęs Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo teisėjas ir šio teismo pirmininkas Juozas Žilys, Lietuvos radijo ir televizijos žurnalistė, laidų vedėja Rita Miliūtė.

Antra aplinkybė, leidžianti teigti, kad praėjęs ataskaitinis laikotarpis Teisėjų garbės teismui buvo išskirtinis, yra ta, kad per visus 2019 m. Teisėjų etikos ir drausmės komisija neperdavė Teisėjų garbės teismui nei vienos drausmės bylos. Taigi, ataskaitiniu laikotarpiu Teisėjų garbės teismas neišnagrinėjo nė vienos drausmės bylos ir nepriėmė nė vieno sprendimo. Pažymėtina, kad šiuo metu Teisėjų garbės teisme jau yra gauta viena, apylinkės teismo teisėjui Teisėjų etikos ir drausmės komisijos iškelta drausmės byla. Ši drausmės byla Teisėjų garbės teisme gauta 2020 m. vasario 5 d. ir šiuo metu yra pasirengimo nagrinėti stadijoje.

Nemažiau išskirtinė atskaitinio laikotarpio aplinkybė yra ta, kad per šį laikotarpį Teisėjų garbės teismas gavo net du teisėjų prašymus dėl teisėjo garbės gynimo:

- 2019 m. liepos mėnesį Teisėjų garbės teisme buvo gautas apylinkės teismo teisėjos prašymas dėl teisėjo garbės gynimo, kuriame teisėjais, pažeidusiais šios teisėjos garbę, nurodyti teismų pirmininkai – buvę ir esamas teisėjos vadovai. Nagrinėjant minėto prašymo dėl teisėjo garbės pažeidimo pagrįstumą, 2019 m. įvyko du Teisėjų garbės teismo posėdžiai, tačiau sprendimas dar nepriimtas – paskutinis Teisėjų garbės teismo posėdis buvo atidėtas, kadangi prašymą dėl teisėjo garbės gynimo padavusi teisėja išreiškė pageidavimą, kad ją Teisėjų garbės teisme atstovautų

Lietuvos Respublikos teisėjų asociacijos narys. Kitas Teisėjų garbės teismo posėdis šio prašymo nagrinėjimui suplanuotas kovo 27 d.

- 2020 m. vasario 6 d. Teisėjų garbės teismas gavo apygardos administracinio teismo teisėjos, šio teismo pirmininkės prašymą dėl teisėjo garbės gynimo, kuriame teisėju, pažeidusiu šios teisėjos garbę, nurodyta kita to paties teismo teisėja. Šiuo metu prašymas yra pasirengimo nagrinėti stadijoje.

Pažymėtina, kad Teisėjų garbės teismas tiesiogiai gauna asmenų skundų dėl teisėjų (teismų) priimtų procesinių sprendimų, dėl prokurorų, antstolių ar kitų asmenų elgesio. Per ataskaitinį laikotarpį buvo gauti viso 28 asmenų skundai. Gavus tokį skundą, paprastai parengiamas atsakymas, kuriame pareiškėjui trumpai paaiškinama Teisėjų garbės teismo kompetencija, akcentuojant, kad teisės aktai šiai teismų savivaldos institucijai nesuteikia įgalinimų nagrinėti piliečių ar kitų asmenų pateiktą arba kitokiais būdais gautą informaciją apie teisėjų ar kitų pareigūnų elgesį, o taip pat iš naujo išnagrinėti bylą, panaikinti ar pakeisti teismų priimtus procesinius sprendimus. Kadangi pareiškėjų skunduose keliamų klausimų nagrinėjimas nėra priskirtas Teisėjų garbės teismo kompetencijai, jie informuojami, kad pateikti skundai Teisėjų garbės teisme nebus nagrinėjami. Keliais atvejais, atsižvelgus į pareiškėjų skunduose keliamų klausimų pobūdį, skundai buvo persiųsti nagrinėti pagal kompetenciją kitoms institucijoms.

Atsižvelgiant į nuo 2020 m. sausio 1 d. įsigaliojusius Teismų įstatymo pakeitimus, 2019 m. pabaigoje Teisėjų tarybos nutarimu buvo pakeisti Teisėjų garbės teismo nuostatai. Pakeitimais įtvirtinta, kad Teisėjų garbės teismo nariais gali būti skiriami nepriekaištingos reputacijos, kaip tai apibrėžta Valstybės tarnybos įstatyme, asmenys ne daugiau kaip dviem kadencijoms iš eilės. Taip pat nustatyta, kad jei Teisėjų garbės teismo sprendimas apskundžiamas, drausminė nuobauda įsigalioja nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo sprendimo priėmimo dienos ir galioja vienus metus.